

MANIFEST CONSTITUTIU DEL CERCLE DE SALUT

Antecedents

El sector de la salut té una gran importància social i econòmica.

La salut és la primera política pública sectorial en importància pels ciutadans segons els baròmetres d'opinió pública, pel davant de l'educació i l'habitatge.

El model sanitari català ha estat durant anys un referent internacional gràcies, entre altres factors, a la seva universalitat, a l'equitat en l'accés i als bons resultats en salut, tot i el cost per habitant inferior a la mitjana de l'OCDE. El sistema sanitari actual és fruit d'una història d'iniciatives públiques i privades que es remunten a la Generalitat republicana i que fruit d'un gran consens social es consolida amb la Llei d'Ordenació Sanitària de Catalunya (LOSC) de 1990.

La LOSC promou l'ús de tots els recursos existents en una xarxa posada a disposició del públic per tal de proveir atenció de qualitat a tots els ciutadans de Catalunya. La Generalitat, a través del Servei Català de la Salut, és la garant de les prestacions, la planificació i el finançament del sistema, i contracta la provisió dels serveis a una xarxa d'entitats diverses que assumeixen el compromís d'atendre la població amb uns paràmetres de qualitat i uns objectius d'activitat i de resultats. Aquest model, pels seus orígens i el seu desenvolupament, difereix, en la seva organització, del model sanitari de l'Estat.

És un fet que el ciutadà quan accedeix als serveis públics no diferencia la titularitat del centre que l'acull i la seva valoració del servei prestat es basa en la qualitat dels professionals i les infraestructures del centre.

El model organitzatiu del sistema sanitari ha posat en pràctica les tendències més innovadores de gestió pública influït en la seva adopció pels països més avançats de l'OCDE. Com a aspectes més positius podem destacar els següents:

- La bona "arquitectura" del sistema, especialment per l'existència d'una cobertura universal i d'una xarxa de proveïdors de diferent titularitat, distribuïda en el territori i integrada, que va des de l'atenció primària i comunitària fins a l'atenció especialitzada d'aguts, sociosanitària i de salut mental.
- La qualitat dels seus professionals, atesa la seva excel·lent formació i competència.
- El Pla de Salut de Catalunya, elaborat pel Departament de Salut des del 1991, que formula les polítiques de Govern com a eix de promoció, protecció i prestació dels serveis de salut.
- La col·laboració de la societat civil catalana que ha participat al llarg dels anys en la construcció i desenvolupament del model sanitari català a través d'institucions i entitats, associacions, patronals i sindicats, col·legis professionals, centres acadèmics, etc.

L'avenç en l'avaluació de resultats ens permet constatar que Catalunya és una de les comunitats autònomes que registra millors indicadors en l'àmbit sanitari.

Gairebé un 80% dels catalans manifesta que té un bon estat de salut (74% a l'estat espanyol). Alguns exemples són l'esperança de vida en néixer (86,1 anys en les dones i 80,5 anys en els homes), que ocupa la segona posició del rànquing europeu, amb més de dos anys per sobre la mitjana de la Unió Europea.

El nivell de satisfacció global amb els serveis sanitaris assoleix una puntuació mitjana de 8,4 sobre 10 en l'atenció hospitalària i sociosanitària i de 7,9 en l'atenció primària. La fidelitat de les persones ateses que tornarien al mateix centre en cas de poder triar és del 88,9% per al conjunt de Catalunya en l'atenció primària, 89,9% en l'atenció hospitalària i 91,6% en l'atenció sociosanitària.

Des del punt de vista econòmic, el sector salut, incloent l'atenció a pacients del sector públic i privat, representa a Catalunya una despesa global de més de 14.000 milions d'euros, el que equival a un 7,4 % del PIB amb un efecte multiplicador sobre el conjunt de l'economia d'un 1,3.

El sistema sanitari és un important factor de cohesió social i un dinamitzador de l'economia productiva. Prop de 255.000 persones treballen al sector de Sanitat i serveis socials, xifra que representa un 7,9% de l'ocupació al nostre país i el 9,7% dels afiliats a la Seguretat Social.

Catalunya se situa al capdavant en recerca i innovació en salut i biomèdica a nivell estatal. La producció científica catalana en recerca biomèdica representa un 8% de la europea i un 2,8% de la mundial.

Situació actual

El sistema sanitari català està en l'actualitat sotmès a fortes tensions

Causades fonamentalment per la insuficient aportació econòmica per un regim de finançament caducat. Aquest fet ocasiona un alentiment per poder modernitzar les instal·lacions sanitàries, renovar l'utilatge que es fa obsolet, combatre les llistes d'espera i garantir unes retribucions al personal sanitari apropiades a la seva preparació, dedicació i eficàcia.

Creiem que estem en una situació de risc per mantenir un model sanitari que s'ha demostrat adient, ja que ha generat un sistema eficaç des de la seva constitució amb un cost assumible per uns governs amb pocs recursos econòmics. Si encara no ha entrat en crisi és bàsicament degut a uns professionals sanitaris entregats que han treballat amb dedicació i competència, amb unes retribucions molt inferiors a les que reben els seus col·legues dels països del nostre entorn. I també, a unes organitzacions que han sabut adaptar-se a l'entorn i treure el màxim profit possible de la diversitat i l'autonomia de gestió per innovar i trobar solucions a les dificultats en cada moment.

Reptes

Els sistemes sanitaris públics han de fer front a importants desafiaments en els propers anys.

Tots els sistemes sanitaris a nivell mundial, entre ells el sistema sanitari català, s'enfronten a canvis molt importants: l'envelliment de la població, l'increment de les patologies cròniques, els tractaments i cures personalitzats que donin resposta a la singularitat de la persona, el cost de les noves teràpies, els problemes de sostenibilitat econòmica, l'adequació de l'ús racional dels recursos i finalment els canvis en la tipologia dels pacients més formats i informats que reclamen un model més participatiu.

Per tal de poder fer front als reptes plantejats, serà necessari introduir reformes i millores en el sistema a fi de preservar i consolidar el model sanitari català com un sistema de caràcter públic de cobertura universal. Aquest model ha de propiciar unes organitzacions flexibles, orientades a aconseguir bons resultats de salut i de qualitat de vida, amb capacitat per portar a terme polítiques de recursos humans que fomentin el reconeixement, la meritocràcia i el professionalisme, que promogui la qualitat de l'ocupació i la retenció del talent, i possibilitin una gestió eficient dels recursos amb agilitat per competir en recerca i innovació en un entorn cada dia més dinàmic i competitiu.

El futur

Resulta imprescindible portar a terme una iniciativa de modernització i defensa del model sanitari català.

En els últims anys, malgrat els bons resultats acreditats, s'han multiplicat les crítiques al model basades freqüentment en un cert apriorisme ideològic molt poc fonamentat en dades. Les acusacions de privatització de la sanitat emmascaren els problemes reals que en bona part venen donats per una infradotació econòmica que suposa una disminució de les inversions i de les retribucions dels professionals sanitaris.

Resulta del tot necessari recuperar el debat sobre el sistema sanitari amb bases objectives, contrastant idees fonamentades en resultats i plantejant alternatives que tinguin com objectiu el progrés del sistema i la superació dels problemes encara pendents.

En aquest sentit, creiem que és necessari articular un projecte d'àmplia base social que tingui per objectiu servir de lloc de reflexió i debat sobre el sistema sanitari i des d'on es puguin articular propostes de millora del sistema des de la perspectiva dels professionals, organitzacions sanitàries i dels ciutadans. Aquesta iniciativa no ha d'estar concebuda com un instrument polític, sinó com un espai de debat seré i transparent.

Els sotasignants, un grup de persones a títol individual, des de la seva independència i responsabilitat volen fer una crida a d'altres persones i entitats a adherir-se a la creació del CERCLE DE SALUT, com a fòrum estable de debat i reflexió, que encari de manera solvent i rigorosa totes les propostes i opcions que permetin preservar i millorar el nostre sistema de salut per tal que puguem i en puguin gaudir, en iguals o millors condicions, les generacions futures.